

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р4 р 26/2016
11.05.2016. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари предлагача Г.М., А.М. и Н.А., сви из С., одлучујући о захтеву предлагача за заштиту права на суђење у разумном року, у седници одржаној 11.05.2016. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УТВРЂУЈЕ СЕ да је предлагачима Г.М., А.М. и Н.А. повређено право на суђење у разумном року у поступку пред Апелационим судом у Крагујевцу у предмету Гж1 3399/15.

Налаже се Апелационом суду у Крагујевцу да о жалбама у предмету Гж1 3399/15 одлучи у најкраћем року.

Предлагачима Г.М., А.М. и Н.А. се одређује накнада за повреду права на суђење у разумном року од по 20.000,00 динара и 780,00 динара на име трошкова поступка, који ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова у року од три месеца од дана подношења захтева предлагача за исплату.

Одбија се захтев предлагача за исплату накнаде преко досуђених по 20.000,00 динара до тражених по 800.000,00 динара.

Образложење

Предлагачи Г.М., А.М. и Н.А. су 22.12.2015. године Апелационом суду у Крагујевцу поднели захтев за заштиту права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Сјеници П1 586/12.

Предлагачи су у захтеву навели да су као тужиоци покренули парнични поступак пред Основним судом у Сјеници 23.08.2012. године против тужене Општине Сјеница, ради остваривања права из радног односа. У поступку је 27.02.2015. године донета првостепена пресуда П1 586/12, као и допунска пресуда

07.07.2015. године, против којих су тужиоци поднели жалбе Апелационом суду у Крагујевцу, али о жалбама још увек није одлучено. С обзиром да је у питању радни спор који је по закону хитан, предложили су да се утврди да је повређено право на суђење у разумном року, одреди другостепеном суду рок за окончање поступка и досуди новчана накнада од по 800.000,00 динара, као и трошкови поступка.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу P4 p 540/15 од 02.02.2016. године предмет је уступљен на надлежност Врховном касационом суду ради одлучивања о захтеву предлагача.

Поступајући по захтеву предлагача у смислу члана 8а и 8б Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11 и 101/13), Врховни касациони суд је на основу службене белешке Апелационог суда у Крагујевцу P4 p 540/15 од 02.02.2016. године утврдио чињенице о трајању и току поступка у предмету Основног суда у Сјеници П1 586/12 и предмету тог суда Гж1 3399/15.

Тужиоци Г.М., А.М. и Н.А., овде предлагачи, 23.08.2012. године поднели су тужбу Основном суду у Новом Пазару, Судска јединица у Сјеници у предмету П1 586/12 против тужене Општине Сјеница, ради остваривања права из радног односа. Поднеском од 12.12.2012. године тужилац Г.М. је ургирао да суд закаже расправу. Наредбом суда од 24.12.2012. године тужба је достављена туженој на одговор. Тужена је доставила одговор на тужбу 17.01.2013. године. Прво рочиште је заказано за 21.03.2013. године, али није одржано, због одсуства судије. Рочишта су одржана 15.04.2013. године и 16.05.2013. године, када су извођени докази – читање писаних доказа и саслушање сведока. Рочиште заказано за 17.07.2013. године није одржано, због одсуства заступника тужене ради коришћења годишњег одмора. Ни рочиште заказано за 30.09.2013. године није одржано због истог разлога. Рочиште заказано за 11.11.2013. године није одржано, јер је то дан државног празника. Рочиште заказано за 11.12.2013. године није одржано, зато што нису позвани сведоци. Рочиште заказано за 11.02.2014. године није одржано, јер је дошло до промене поступајућег судије. Рочиште заказано за 11.03.2014. године није одржано због болести судије. Рочиште заказано за 15.04.2014. године није одржано, јер заступник тужене није могао да се изјасни на поднесак тужилаца од 31.03.2014. године. Рочиште заказано за 11.06.2014. године је одржано и тада су саслушани сведоци. На рочишту од 03.09.2014. године нису извођени докази, а рочишта заказана за 17.10.2014. године и 05.12.2014. године нису одржана због штрајка адвоката. Рочиште заказано за 06.02.2015. године није одржано, због недоласка сведока. На рочишту одржаном 27.02.2015. године саслушани су сведоци и главна расправа је закључена. Пресудом П1 586/12 од 27.02.2015. године одбијен је као неоснован тужбени захтев, а 07.07.2015. године суд је донео допунску пресуду. Тужиоци су изјавили жалбе против обе пресуде. Предмет П1 586/12 Основног суда у Сјеници достављен је Апелационом суду у Крагујевцу 30.10.2015. године, заведен је под Гж1 3399/15. О жалбама није одлучено.

Анализирајући дужину трајања и ток поступка пред нижестепеним судовима, Врховни касациони суд је нашао да је захтев за заштиту права за суђење у разумном року основан.

Према члану 32. став 1. Устава Републике Србије свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Према члану 86 Закона о уређењу судова, ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року и одредити рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року.

Чланом 10. Закона о парничном поступку прописано је да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року, да поступак спроведе без одуговлачења, у складу са претходно одређеним временским оквиром за предузимање парничних радњи и са што мање трошкова.

Одлучујући о захтеву предлагача за заштиту права на суђење у разумном року, Врховни касациони суд је имао у виду да је разумна дужина трајања судског поступка релативна категорија, која се процењује у сваком конкретном случају на основу околности које се тичу сложености чињеничних и правних питања, понашања подносиоца захтева за заштиту права за суђење у разумном року, поступања суда, природе захтева односно значаја предмета спора за подносиоца захтева.

У конкретном случају Врховни касациони суд је утврдио да у парничном предмету поводом кога се тражи заштита, поступак траје укупно три година и четири месеца, до подношења захтева предлагача, с тим што је првостепени поступак трајао три године, два месеца и седам дана.

Имајући у виду наведено, као и околности да је у питању радни спор за који је законом прописана хитност у поступању суда (члан 438. ЗПП), затим да предлагачи нису доприносили дужини трајања поступка и да је предмет значајан за њих, Врховни касациони суд је нашао да је дошло до повреде права на суђење у разумном року, пре свега у поступку пред првостепеним судом који није поступао ажурно и делотворно. Наиме, иако је тужба тужилаца, овде предлагача, поднета 23.08.2012. године, суд је тужбу упутио туженој тек 24.12.2012. године, после четири месеца, иако рок за достављање тужбе износи до 15 дана (члан 296. ЗПП), а затим од 16 заказаних рочишта само четири су одржана док 12 није, с тим што само за два рочишта (17.10.2014. и 05.12.2014. године) суд не сноси одговорност, јер је био у питању штрајк адвоката, док за 10 заказаних а неодржаних рочишта нема разлога који би оправдали поступање суда.

Како је поступак пред првостепеним судом окончан и како предлагачи траже заштиту пред другостепеним судом, овим решењем је утврђена повреда у текућем жалбеном предмету и наложено је Апелационом суду у Крагујевцу да о жалбама у предмету Гж1 3399/15 одлучи у најкраћем року. Осим тога, предлагачима је одређена новчана накнада од по 20.000,00 динара у смислу члана 86 Закона о уређењу судова, према свим наведеним околностима овог случаја, што уз изречену меру за убрзање поступка, представља сатисфакцију предлагачима за утврђену повреду права. Захтев предлагача за новчану накнаду преко одређене до тражене од по 800.000,00 динара је одбијен, јер нема околности које би оправдале признање накнаде у том износу.

Предлагачи су успели у поступку, па имају право на накнаду трошкова у висини од 780,00 динара, применом члана 154. став 1. ЗПП, који су им признати на име судске таксе (по 390,00 динара за захтев и решење) у складу са одредбом Тарифног броја 4 – ванпарнични поступак, Таксене тарифе из Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 28/94 ... 93/2012).

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**